

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Charakteristika kupní smlouvy podle obchodního zákoníku

Proč je důležité nastínit co je kupní smlouva? Důvodů může být hned několik, tak například častá frekvence, specifika a charakteristika tohoto smluvního typu v obchodněprávních vztazích atd.

Proč je důležité nastínit co je kupní smlouva? Důvodů může být hned několik, tak například častá frekvence, specifika a charakteristika tohoto smluvního typu v obchodněprávních vztazích atd. Pro obchodní závazkové vztahy je kupní smlouva upravena ustanoveními § 409 až 470 obchodního zákoníku (dále jen „ObchZ“). Paragraf 409 ObchZ je základním ustanovením, které vymezuje co je kupní smlouvou – prodávající se zavazuje dodat kupujícímu movitou věc (zboží) určenou jednotlivě nebo co do množství a druhu a převést na něho vlastnické právo k této věci a kupující se zavazuje zaplatit kupní cenu. Důležité je říci, že cena musí být dohodnuta, pokud není, tak by kupní smlouva měla alespoň obsahovat způsob určení ceny. Strany mohou vyjádřit vůli uzavřít smlouvu i bez stanovení ceny nebo způsobu jejího určení. V tomto případě dochází k použití § 448 odst. 2 ObchZ, který obsahuje řešení situace, že není kupní ceny ani způsob jejího určení stanoven ve smlouvě – prodávající může požadovat zaplacení kupní ceny, za kterou se prodávalo obvykle takové nebo srovnatelné zboží v době uzavření smlouvy.

Odlišení kupní smlouvy od smlouvy o dílo stanoví § 410 ObchZ. Vzhledem k dispozitivnosti tohoto ustanovení můžeme z formulace – smlouva o dodání zboží, které má být teprve vyrobeno, se považuje za kupní smlouvu, ledaže strana, které má být zboží dodáno, se zavazuje předat druhé straně podstatnou část věcí, jichž je zapotřebí k výrobě zboží – dovozovat možnost sjednat i jiný text a dohodnout, že se jedná o kupní smlouvu, i když podstatnou část věcí zajistí zákazník. I 2. odstavec § 410 ObchZ je dispozitivní – pojednává o vykonání činnosti nebo závazek strany zahrnující montáž – zde je negativně vymezeno v jakém případě nejde o kupní smlouvu, vzhledem ke kogentnímu ustanovení § 536 ObchZ (základní ustanovení smlouvy o dílo).

Budou-li předmětem plnění věci nemovité, použijí se ustanovení o kupní smlouvě stanovená v občanském zákoníku a ustanovení obchodního zákoníku – podle § 261 odst.6 ObchZ.

Pokud chceme, aby se jednalo o obchodněprávní úpravu, musí se splnit podmínky vyjádřené v § 261 odst. 1 a odst. 2 ObchZ; eventuálně lze dohodnout použití obchodněprávní smlouvy podle § 262 ObchZ. Kupní smlouvu řadíme mezi relativní obchody.

S ohledem na § 263 odst. 2 a § 269 odst. 1 ObchZ je třeba, aby smlouva obsahovala kromě přesné identifikace smluvních stran podstatné části základního ustanovení - § 409 ObchZ:

- stanovení předmětu koupě,
- ujednání závazku prodávajícího dodat zboží,
- ujednání závazku prodávajícího převést vlastnictví ke zboží,
- ujednání závazku kupujícího zaplatit kupní cenu,
- sjednání ceny - viz. výše.

Vedle podstatných náležitostí můžeme kupní smlouvu doplnit o řadu dalších otázek k jejich sjednání v rámci kupní smlouvy můžeme vycházet z obsahu obchodního zákoníku, např. řadu otázek lze řešit odkazem na obchodní podmínky podle ustanovení § 273 ObchZ.

V rámci podstatných náležitostí se někdy zapomíná na smluvní zakotvení závazku prodávajícího převést vlastnictví ke zboží. Pokud dojde při sjednávání kupní smlouvy k opomenutí této podstatné náležitosti, tak to vede k důsledku, že smlouva nesplňuje jeden z předpokladů ke vzniku kupní smlouvy, v rámci této problematiky již bylo judikováno. Můžeme se setkat s názorem, že pokud není ve smlouvě dohodnuta část, která stanoví převod vlastnictví, nemá to vliv na vznik kupní smlouvy,

protože to podle jejich názoru vyplývá ze zákona. Musíme si však na základě interpretace uvědomit, že ze zákona vyplývá pouze to, jak bude vlastnictví převedeno – kdy přejde –, pokud podmínky převedení nestanoví smlouva.

Smlouva musí v sobě obsahovat všechny podstatné náležitosti a vzniká zásadně na základě dohody o celém jejím obsahu; jako výjimku můžeme uvést § 275 odst. 4 ObchZ, kde se stanoví, že osoba, které je návrh určen, může vyjádřit souhlas s návrhem provedením určitého úkonu (např. odesláním zboží nebo zaplacením kupní ceny) bez vyrozumění navrhovatele. V tomto případě je přijetí návrhu účinné v okamžiku, kdy byl tento úkon učiněn, došlo-li k němu před uplynutím lhůty rozhodné pro přijetí návrhu.

Kupní smlouvu můžeme označit za obsahově nejbohatší smluvní typ, může se však stát, že nepostačí sjednat konkrétní odchylná řešení ve smlouvě, ale bude třeba dohodnout ještě řadu otázek, které v zákonu ani v jiných předpisech nejsou upraveny (např. servis, fakturaci, smluvní pokuty atd.).

Pro kupní smlouvu není předepsána obligatorně písemná forma. Písemná forma je nespornou výhodou, jak z hlediska důkazního tak z toho pohledu, že nutí strany k promyšlenějšímu postupu a k preciznějšímu propracování obsahu smlouvy před samotným sjednáním. Můžeme zde poukázat na ustanovení § 272 odst 2 ObchZ ze kterého vyplývá, pokud ve smlouvě nebude dohodnuto, že smlouva může být měněna nebo rušena pouze písemně, tak ke změnám nebo zrušení smlouvy může dojít i ústně, nepovažuji za příliš vhodné opomíjet zanesení toto ustanovení do smlouvy z důvodu zvýšení jistoty a stability závazku mezi stranami.

V rámci uzavírání smlouvy je třeba někdy posoudit zda se jedná o smlouvu kupní nebo smlouvu o dílo. Základním rozlišovacím kritériem je předmět plnění.

Závěrem bych shrnul tři kritéria, která odlišují kupní smlouvu od smlouvy o dílo.

Prvním kritériem je zajištění materiálu – viz. výše § 410 ObchZ.

Druhým kritériem je, zde jde o materiálové vstupy nebo činnosti, pokud jde o činnosti, tak se nejedná o smlouvu kupní. Činnosti, které nesplňují zákonem stanovené podmínky pro dílo, budou realizovány v rámci jiných pojmenovaných typových smluv nebo jako inominátní smlouvy, jako příklad můžeme uvést montáž vs. instalace – v obou případech se jedná o činnost, ale montáž se týká smlouvy o dílo, avšak pokud se s dodávkou zboží bude provádět instalace, tak půjde o smlouvu kupní.

Třetím kritériem je charakter plnění stanovený zákonem, tak například § 536 odst. 2 ObchZ, který stanoví, že dílem se rozumí zhotovení (pokud nespadá pod kupní smlouvu), montáž, údržba, oprava, úprava nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavatelem podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)